

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2011.gada 31.martā

Nr. E03-KREUD-10

Par administratīvā soda un tiesiskā pienākuma izbeigt negodīgu komercpraksi uzlikšanu

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Brigita Liepiņa,
piedaloties SIA „PILSĒTAS CILVĒKI”,
vienotās reģistrācijas Nr. 40103240821,
juridiskā adrese: Ezermalas iela 13 k-1-2, Rīga, LV-1014,
valdes priekšsēdētājam
[..]

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par tālāk minēto.

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) ir izvērtējis SIA „PILSĒTAS CILVĒKI” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, organizējot mūziķa Džo Kokera koncerta Rīgā 30.09.2010. (turpmāk – Koncerts) biļešu pārdošanu un naudas atmaksu par nenotikušo koncertu, atbilstību Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) un citu patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punktu, kas nosaka, ka *komercprakse – darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam*, Koncerta biļešu pārdošanas organizēšana (t.sk., naudas atmaksas par nenotikušo Koncertu organizēšana) ir uzskatāma par komercpraksi.

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu, kas nosaka, ka *komercprakses īstenotājs – ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā*, un lietā esošajiem Sabiedrības iesniegtajiem līgumiem (kopijām) par Koncerta rīkošanu Sabiedrība ir uzskatāma par komercprakses īstenotāju.

Komercprakses izvērtēšana tika uzsākta, ņemot vērā PTAC saņemtajos patērētāju iesniegumos sniegto informāciju par Koncerta rīkotāju rīcību, nenodrošinot naudas atmaksu par nenotikušo Koncertu.

Saskaņā ar lietā esošajā Sabiedrības iesniegtajā 15.06.2010. Līguma Nr. 04/10 (kopijā) (turpmāk – Līgums), ko Sabiedrība noslēgusi ar SIA „JSA Europe” (turpmāk – Partneris), 1.1.punktā paredzēto Sabiedrība uzņemas Partnera organizētā Koncerta biļešu tirdzniecības nodrošināšanu. Līguma 2.1.4.punkts nosaka, ka Partneris garantē Koncerta sniegšanu, bet saskaņā ar Līguma 3.5.punktu gadījumā, ja Koncerts tiek atcelts vai pārcelts uz citu datumu, Partneris apņemas 10 dienu laikā no biļešu tirdzniecības apturēšanas datuma pārskaitīt visus agrāk ieskaitītus biļešu tirdzniecības ieņēmumus Sabiedrības kontā. Līguma 4.2.punktā noteikts kavējuma naudas apmērs līgumsaistību laicīgas neizpildes gadījumā, bet Līguma 4.7.punktā paredzēts, ka gadījumā, ja Koncerts nenotiek Partnera vainas dēļ (izņemot nepārvarama spēka izraisītu Koncerta atcelšanu), Partneris apņemas 30 dienu laikā atmaksāt pārdoto biļešu summu, lai Sabiedrība varētu atmaksāt biļešu summu patērētājiem. Attiecībā uz iespējamu nepārvarama spēka izraisītu Līguma nepildīšanu Līguma 7.2.punktā noteikts, ka par šādiem apstākļiem jāpaziņo otrai pusei 2 dienu laikā. Lietā dokumenta, kas apstiprina minēto apstākļu rašanos nav, taču balstoties uz nepārvaramu spēku (force-majeure) izraisītu situāciju, 29.09.2010. ir ticis noslēgts Pielikums Nr.2 Līgumam, ar kuru Sabiedrība apņemas veikt maksājumu trešajai personai MADISON UNIVERSAL LLP.

14.10.2010. Līgumam ir sastādīts Pielikums Nr.3, kas nosaka, ka Partnerim ir jāveic Ls 8500.00 (ieskaitot PVN 21%) agrāk ieskaitīto biļešu tirdzniecības ieņēmumu atmaksa. Dokumentu par faktisko naudas atmaksu lietā nav. Saskaņā ar lietā esošo Partnera vēstulē Nr.1/11, kas PTAC saņemta 06.01.2011., informāciju Partneris ir veicis Ls 9900.00 atmaksu Sabiedrībai tās Līgumā noteiktā pienākuma atmaksāt naudu par nenotikušo Koncertu patērētājiem nodrošināšanai. Saskaņā ar lietā esošo SIA „Biļešu Serviss” (kas Sabiedrības uzdevumā veica biļešu pārdošanu uz Koncertu, bet pēc Koncerta atcelšanas uzsāka patērētāju iesniegumu par naudas atmaksu pieņemšanu un naudas atmaksu) 02.03.2011. vēstulē Nr. 1-11/16-n sniegto informāciju patērētājiem Latvijā atmaksātā naudas summa ir Ls 12262.00, bet neatmaksātā – Ls 111796.00.

13.01.2011. vēstulē Nr.21-06/225-P-152 PTAC pieprasīja Sabiedrībai sniegt skaidrojumu par tās veiktajām darbībām saistībā ar Sabiedrības pienākumu atmaksāt patērētājiem naudu par nenotikušo Koncertu. 28.02.2011. Sabiedrība, nesniedzot paskaidrojumus, PTAC iesniedza Partnerim adresētu vēstuli un Partnera atbildes vēstuli fotokopijas. 30.09.2010. vēstulē Nr.2010-IZ/95/2 Sabiedrība lūdz Partneri sniegt paskaidrojumus par Koncerta atcelšanas iemesliem, kā arī atmaksāt pārskaitītos naudas līdzekļus par biļešu tirdzniecību, vienlaicīgi norādot, ka ir izpildījusi visus Līguma noteikumus. 01.10.2010. atbildes vēstulē Partneris norāda, ka nevar sniegt oficiālu atbildi par Koncerta atcelšanas iemeslu un var veikt tikai daļēju naudas līdzekļu atmaksu, jo pārējie naudas līdzekļi atrodas pie MADISON UNIVERSAL LLP kā priekšapmaksa. 22.11.2010. vēstulē Nr.2010-IZ/97/2 Sabiedrība atkārtoti lūdz Partnerim atmaksāt pilnā apmērā pārskaitītos naudas līdzekļus par biļešu tirdzniecību, kā arī norādīt Koncerta norises datumu. Uz minēto vēstuli Partneris 23.11.2010. vēstulē sniedz atbildi, ka tiek risināti ar Koncerta norisi saistītie jautājumi un ka naudas līdzekļu savu saistību izpildei pret Sabiedrību Partnera rīcībā nav.

17.03.2011. PTAC vēstulē Nr.21-06/1754-P-152 informēja Sabiedrību par lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā uzsākšanu, paziņoja par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu laiku un vietu, aicināja Sabiedrību saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 61.pantu izteikt viedokli un argumentus administratīvajā lietā, norādot vēlamo tā iesniegšanas datumu – 28.03.2011. Atbilde PTAC nav saņemta.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC norāda turpmāk minēto:

PTAC paskaidro, ka Sabiedrības īstenoto komercpraksi PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”), un Eiropas Kopienų tiesas (turpmāk – EKT) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši zinošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērīgs un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EKT C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C-356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs).

Saskaņā ar NKAL 6.pantu *komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.* Savukārt NKAL 4.panta otrās daļas 1.punkts nosaka, ka komercprakse ir negodīga, ja *tā neatbilst profesionālajai rūpībai un negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas vidusmēra patērētāju grupas ekonomisko rīcību, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar.*

NKAL 7.panta pirmā daļa nosaka, ka *par patērētāja ekonomisko rīcību negatīvi ietekmējošu uzskata tādu komercpraksi, kura būtiski ierobežo patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu un kuras rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.*

Saskaņā ar NKAL 7.panta otrās daļas 4.punktu *par patērētāja pieņemtu lēmumu slēgt līgumu jebkurā gadījumā uzskatāms patērētāja lēmums paturēt precī, pieņemt pakalpojumu vai izmantot iespēju īstenot savas likumīgās patērētāja tiesības.*

PTAC ieskatā konkrētajā situācijā patērētāji varēja paļauties, ka koncerta atcelšanas gadījumā viņi saņems samaksāto naudu samērīgā laikā pēc nenotikušā Koncerta paredzētā datuma. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 30.panta redakcijā, kas bija spēkā atceltā Koncerta paredzētajā dienā, noteikts: *[..] ja pakalpojums no patērētāja neatkarīgu apstākļu dēļ nav izpildīts līgumā noteiktajā termiņā un patērētājs vairs nav ieinteresēts līguma izpildīšanā, patērētājam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, saņemot samaksāto priekšapmaksu un pieprasīt radīto zaudējumu atlīdzību, izņemot gadījumu, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir rakstveidā vienojies ar patērētāju par termiņa nokavējumu.* No minētā izriet, ka patērētāji jau 30.09.2010. bija tiesīgi pieprasīt par Koncertu samaksātās naudas summas atmaksu.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC konstatē, ka Sabiedrība divas reizes 2010.gada septembrī un novembrī ir rakstveidā vērsusies pie Partnera saistībā ar Partnera līgumsaistību nepildīšanu. Sabiedrība nav iesniegusi dokumentu, kas apliecina Partnera saistību izpildi daļēji, kas izriet no iesniegtajām dokumentu

kopijām, un nav veikusi visas iespējamās nepieciešamās darbības, lai realizētu savas līgumiskās tiesības iegūt ne vien līgumā ar Partneri noteikto naudas atmaksu par Koncerta organizēšanu, bet arī kavējuma naudu. Faktiski kopš 23.11.2010., kad Sabiedrība uzzināja, ka Partneris nepildīs savas saistības, tā nav veikusi nekādas darbības, lai atgūtu patērētāju par Koncerta biļetēm samaksāto naudu. Vienlaicīgi PTAC konstatē, ka Sabiedrība savu pienākumu atmaksāt patērētājiem naudu ir veikusi tikai tādā apmērā, ko nodrošinājusi Partnera iemaksātā naudas summa un SIA „Biļešu Serviss” rīcībā esošie naudas līdzekļi par biļešu pārdošanu, bet nav veikusi nekādas papildu darbības, lai izpildītu savu pienākumu atmaksāt patērētājiem viņu samaksāto naudu par nenotikušo Koncertu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC konstatē, ka Sabiedrība nav rīkojusies atbilstoši profesionālai rūpībai, tādējādi negatīvi ietekmējot patērētāju ekonomisko rīcību, nedodot patērētājiem iespēju īstenot savas likumīgās patērētāja tiesības atgūt naudu par nenotikušo Koncertu.

PTAC norāda, ka patērētājiem ir tiesības sagaidīt kompetenci un rūpību biļešu tirdzniecības organizēšanā, tostarp, lai Sabiedrības rīcība atbilstu godīgai tirgus praksei un labas ticības principam konkrētajā darbības jomā, nodrošinot pēc nenotikuša Koncerta iespēju patērētājiem samērīgā laika posmā saņemt par Koncertu samaksāto naudu. PTAC ieskatā profesionāla kompetence un rūpība ietver arī piesardzību, jo sevišķi konkrētajā situācijā, kad Sabiedrības rīcībā nokļūst ļoti daudzu patērētāju ievērojams naudas daudzums. Ņemot vērā Sabiedrības apņemšanos (29.09.2010. Pielikums Nr.2 pie Līguma Nr.04/10) pārskaitīt papildu naudas līdzekļus MADISON UNIVERSAL LLP, nenoskaidrojot apstākļus, kurus Partneris ir nedefinējis par nepārvaramu spēku (*force-majeure*), Sabiedrība konkrētajā gadījumā nav rīkojusies ar piesardzību un nepieciešamo rūpību, darot visu iespējamo, lai patērētāju samaksātie naudas līdzekļi Koncerta atcelšanas gadījumā būtu Sabiedrības rīcībā.

Ņemot vērā minēto, PTAC konstatē, ka Sabiedrība saskaņā ar NKAL 6.pantu ir īstenojusi profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kas ir negatīvi ietekmējusi patērētāju ekonomisko rīcību saskaņā ar NKAL 7.panta pirmo daļu un otrās daļas 4.punktu.

Līdz ar to secināms, ka Sabiedrība saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 1.punktu ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, kas saskaņā ar NKAL 4.panta pirmo daļu ir aizliegta.

Tādējādi Sabiedrība ir izdarījusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 166.¹³ panta trešajā daļā – *par negodīgu komercpraksi* – noteikto pārkāpumu, par kuru saskaņā ar iepriekšminēto normu *uzliek naudas sodu juridiskajām personām – no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.*

Lietas izskatīšanas gaitā jauna informācija lietā netika sniegta.

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: *Ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenošanai par pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraksi atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju,*

atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.

Izvērtējot lietderības apsvērumus, proti, to, ar kāda veida lēmumu konkrētajā situācijā tiktu panākta vispārēja augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība ne tikai šobrīd, bet arī nākotnē, PTAC uzskata, ka efektīvas patērētāju tiesību un tiesisko interešu aizsardzības nodrošināšanai ir lietderīgi saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 2.punktā noteikto uzlikt Sabiedrībai tiesisku pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi, uzsākot izmaksāt patērētājiem naudas summas par nenotikušo Koncertu, kā arī, ievērojot LAPK 9.panta pirmo daļu, proti, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība, un pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu, piemērot administratīvo sodu, jo komercprakses negatīvā ietekme jau ir notikusi.

Ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu. Arī juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka „soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos neizdarītu citas personas” (Māris Baltais. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. Jurista Vārds, Nr.18(373), 17.05.2005.). PTAC ņem vērā to, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

Lemjot par naudas soda piemērošanu, PTAC ņem vērā Administratīvā procesa likuma 5., 13.pantu un 66.panta pirmajā daļā minētos tiesību principus un lietderības apsvērumus, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu piemērotību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliekamo ierobežojumu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās intereses, t.sk., tiesības saņemt normatīvajiem aktiem atbilstošu komercpraksi, un šo interešu aizskārumu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un no pārkāpuma atkārtotāšanās atturošām.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, PTAC nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 33.pantu mīkstinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu, un nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, kā arī izdarītā pārkāpuma raksturu (lietā esošo informāciju par patērētājiem neizmaksātās summas apjomu – Ls 111796.00 un cietušo patērētāju skaitu – 4186 patērētāji Latvijā nav saņēmuši naudu par nenotikušo koncertu, PTAC līdz 30.03.2011. saņemti 119 personu iesniegumi konkrētajā lietā par naudas neatmaksāšanu), atbildību mīkstinošo apstākļu un atbildību pastiprinošo apstākļu neesamību, Sabiedrības atbildības raksturu Koncerta organizēšanā, PTAC uzskata, ka par negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods Ls 1000.00 apmērā, kas ir uzskatāms par atbilstošu un samērīgu, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu un Sabiedrības atbildību.

Ņemot vērā lietas materiālus, izskatīšanā konstatētos apstākļus un atzīstot SIA „PILSĒTAS CILVĒKI” īstenoto komercpraksi par negodīgu, pamatojoties uz LAPK 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 6.pantu, 12.pantu, 13.pantu, 61.pantu, NKAL 1.panta pirmās daļas 1.

un 2.punktu, 4.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, 6.pantu, 7.panta pirmo daļu un otrās daļas 4.punktu, 15.panta pirmo daļu, 15.panta astotās daļas 2. un 5.punktu,

n o l e m t s:

uzlikt

SIA „PILSĒTAS CILVĒKI”
vienotās reģistrācijas Nr. 40103240821,
juridiskā adrese: Ezermalas iela 13 k-1-2, Rīga, LV-1014

1. naudas sodu Ls 1000.00 (viens tūkstotis) apmērā;
2. tiesisku pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi, izmaksājot patērētājiem naudas summas par nenotikušo Koncertu.

Pieņemto lēmumu saskaņā ar NKAL 16.pantu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stājas spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

[..]

Direktores vietniece (personiskais paraksts)

B.Liepiņa

[..]

IZRAKSTS PAREIZS